

HET WERKEN IN DE GROEPEN

VOORWOORD

Ridderkerk, oktober 2018

Beste ouders en/of verzorgers,

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw schooljaar treft u een samenvatting aan van de leerstof die we in het schooljaar 2018-2019 willen behandelen. Deze leerstof hebben we voor u per leerjaar gerangschikt. Zo willen we u laten kennismaken met de methoden waarmee wij op school werken. Daarbij wordt aangegeven bij welke vakken de kinderen huiswerk krijgen. Op die manier beschikt u over een overzicht van het complete lesgebeuren in alle groepen van onze school.

Uitgangspunt is dat wij u graag betrekken bij het schoolgebeuren door inzicht te geven in de lesstof en in de manier van werken op school. Jaarlijks wordt ook het overzicht van de leerstof per groep bijgewerkt.

De belangrijkste veranderingen in het lesgebeuren vinden meestal plaats door de invoering van nieuwe methoden en/of nieuwe werkwijzen. Ook dit schooljaar is dat het geval. De taalmethode Taal actief die vorig jaar in de groepen 3 t/m 6 werd gebruikt, is nu ook ingevoerd in groep 7. De schrijfmethode Klinkers wordt nu ook in groep 6 gebruikt. Van deze nieuwe methoden treft u nog geen informatie aan bij de groepsoverzichten. We volstaan op deze plaats met het beschrijven van wat algemene kenmerken.

1. Taal: Taal actief

De christelijke taalmethode Taal actief bestaat uit een leerlijn taal en een leerlijn spelling. Binnen de leerlijn taal worden de volgende vier gebieden in aparte lessen behandeld:

- woordenschat
- taal verkennen
- spreken & luisteren
- schrijven

In Taal actief wordt gedifferentieerd op drie niveaus. Taal actief heeft ook een plusboek

met daarin een uitdagend programma voor taalbegaafde kinderen.

Weet wat je leert!

Kinderen leren beter als ze weten wat en waarom ze iets leren. Daarom staan de lesdoelen in het leerlingenmateriaal.

Veel aandacht voor woordenschat

Taal actief besteedt veel aandacht aan woordenschat. Voor kinderen met een beperkte woordenschat is er een aanvullend programma.

Differentiatie

Direct na de instructie maken de leerlingen drie beginopdrachten. Op basis van het resultaat gaan kinderen aan de slag op hun eigen niveau.

Veel oefenen en herhalen

Taal actief is een methode met een hoog niveau. Het wordt de leerlingen niet gemakkelijk gemaakt. Daarom wordt er veel geoefend. Ook herhaling van de lesdoelen is een vast onderdeel van het programma. De doelen worden voor de toets ook nog eens herhaald in een les samenwerkend leren en na de toets in een weektaak.

2. Schrijven: Klinkers

De schrijfmethode Klinkers is een nieuwe en eigentijdse schrijfmethode voor groep 1 t/m groep 8. In groep 3 sluit Klinkers goed aan bij de taal-leesmethode Lijn 3, die in groep 3 wordt gebruikt. Dat is eigenlijk ook de belangrijkste reden waarom de methode Klinkers wordt ingevoerd. Hieronder wordt dit duidelijk gemaakt.

Aansluiting bij Lijn 3

Als de kinderen in groep 3 met Lijn 3 nieuwe letters leren lezen, leren ze de letters met behulp van Klinkers ook schrijven. Daardoor worden beide vaardigheden versterkt. Ook hanteert Klinkers in de schrijfschriften van groep 3 dezelfde thema's als Lijn 3.

De sterke punten van Klinkers zijn in alle groepen het gebruik van het licht-hellend verbonden schrift, een goede begeleiding van linkshandigen en de eenvoudige vormen van de letters. Ook is er veel aandacht voor de schrijfhouding.

Veel aandacht voor motoriek

Een goede schrijfhouding, schrijfbeweging en pengreep zijn belangrijke voorwaarden voor het ontwikkelen van een goed handschrift. Daarom wordt daar in alle groepen veel aandacht aan besteed.

3. Engels in de onderbouw

Ook in de onderbouw (de groepen 1 t/m 4) wordt nu Engels gegeven. Daar zijn we in de loop van het vorige schooljaar mee begonnen. Evenals in de bovenbouw gebruiken we hiervoor de methode Stepping up.

In Stepping Up voor groep 1 en 2 wordt Engels op een natuurlijke manier aangeboden: per les worden er 4 a 5 nieuwe woorden aangeleerd door middel van veel interactie, zoals ook de moedertaal aangeboden wordt. De nieuwe woorden zijn verwerkt in een liedje op een bekende wijs zodat ze gemakkelijk onthouden kunnen worden. In groep 2 wordt tevens een begin gemaakt met het aanleren van eenvoudige zinnestelsels die ook weer in liedjes verwerkt zijn.

In Stepping Up voor groep 3 wordt de stof van groep 1 en 2 herhaald met daarbij een kleine uitbreiding omdat leerlingen in groep 3 hun handen vol hebben aan het leren lezen en schrijven van de moedertaal en een te intensief programma Engels contraproductief zou kunnen werken. Ondanks dat het boek dikker oogt, valt de werkdruk erg mee. Het grootste deel is herhaling.

In Stepping Up voor groep 4 zijn van de woorden die in groep 1 t/m 3 geleerd zijn korte verhaaltjes gemaakt. In het Engels is er een grote kloof tussen spelling en uitspraak en aangezien de kinderen eerder nog niet konden lezen, weten ze niet hoe ze de geleerde woorden moeten schrijven. Door de belevenissen van Ryan en Lizzy te lezen, maken de kinderen nu ook kennis met de spelling van de geleerde woorden. Het is op deze leeftijd belangrijk dat de verbinding tussen spelling en uitspraak tot stand komt. Om die reden staan er in het werkboekje allerlei oefeningen om dit te bereiken.

Tot slot

We hopen van harte dat we u met deze informatiebrochure van dienst zijn. Wellicht kunt u ons van uw bevindingen of ervaringen op de hoogte stellen, zodat wij er onze winst mee kunnen doen. Samen staan we immers voor de belangrijke taak om de kinderen op te voeden en te onderwijzen op grond van Schrift en belijdenis.

Hebt u nog vragen, aarzel dan niet, maar neem gerust contact met ons op.

Het team van de Ds. G.H. Kerstenschool.

GROEP 5

Psalm:

- Iedere week wordt op maandag een nieuwe Psalm besproken, die de volgende week op maandag gezongen moet worden (meestal met drie of vier leerlingen tegelijk). Elke dag wordt aan het begin van de ochtend en de middag de te leren psalm gezongen in de klas. Wel blijkt dat dit voor een aantal kinderen niet genoeg is, zodat ook thuis nog geoefend moet worden. Kinderen die de Psalm op vrijdag al kennen, mogen het die dag al zingen voor een zgn. 'rode tien'. Ze krijgen dan ook op het rapport een rode tien.

Bijbelse geschiedenis:

Zie groep 4.

- * Naast drie vertellingen in de week wordt op vrijdag een les gemaakt uit het 'Namen en Feiten'-boekje. Deze les van 10 vragen maken de kinderen zelf en wordt klassikaal nagekeken. Na drie lesjes volgt een repetitie over de gemaakte lesjes van de afgelopen weken. De kinderen krijgen het blad met vragen en antwoorden mee naar huis.
- * Zoals u wellicht weet, gebruiken we op school een Bijbelkennisboekje. Hierin is per groep een aantal teksten e.d. opgenomen. Regelmatig wordt een gedeelte geleerd, zodat we aan het einde van het schooljaar alle stof van een groep hebben behandeld. Voor het leren krijgen de kinderen één of twee weken de tijd. De eerste keer wordt een nieuw te leren gedeelte samen gelezen en besproken. Daarna wordt het elke dag klassikaal geoefend. Aan het einde van één of twee weken moet het opgezegd worden. Als kinderen het eerder willen opzeggen, mag dit ook. Zoals ook bij het leren van een psalm, blijkt het oefenen op school voor sommige kinderen niet genoeg, zodat ook

thuis nog geleerd moet worden. Meestal kan dit zo in een Bijbel of psalmboek worden opgezocht.

Is dit niet het geval, bijvoorbeeld bij de namen van de 12 discipelen, dan krijgt iedereen hiervan een kopie mee naar huis.

Lezen:

In groep 5 wordt op verschillende manieren aandacht geschonken aan het lezen:

- Eén keer in de week wordt er klassikaal gelezen uit een gezamenlijk leesboek.
- Een aantal keer in de week moeten de kinderen stillezen. Zij lezen dan voor zichzelf op hun eigen niveau. Dit wordt bepaald door een zogenaamde 'Avi-toets', die regelmatig afgenomen wordt. Aan de hand daarvan wordt bepaald op welk niveau de kinderen mogen lezen.

Rekenen

We gebruiken sinds enkele jaren hiervoor de methode 'De wereld in getallen'.

De wereld in getallen heeft een vaste weekopbouw. Elk rekenonderwerp wordt op een vaste dag in de week behandeld. Dit geeft kinderen houvast. Zo is elke derde les van de week gewijd aan meten, meetkunde, tijd en geldrekenen.

Elke les heeft steeds dezelfde opbouw. Zo start de les steeds met een automatiseringsoefening. Bij de instructie staat altijd één doel centraal.

Met 'De wereld in getallen' leren de kinderen inzicht verwerven en hun vaardigheden oefenen. Cijferen krijgt veel aandacht. Maar ook realistisch rekenen komt aan bod, zoals het werken met modellen, de getallenlijn en de verhoudingstabel.

Eerst krijgen de kinderen instructie met het oog op oriëntatie en begripsvorming. Dan oefenen ze zelfstandig. Uiteindelijk gaan zij het onderwerp automatiseren. Oefenen en herhalen is van groot belang!

Rekenzwakke kinderen krijgen zo nodig verlengde instructie met behulp van het bijwerkboek.

In het tweede gedeelte van elke rekenles werken alle kinderen zelfstandig aan de weektaak. De niveaus zijn: minimum, basis en plus. Kinderen kunnen gemakkelijk doorwerken en overstappen op het volgende niveau.

De methode is onderverdeeld in 8 blokken van 4 of 5 weken. Elke 4e of 5e week is een toetsweek. N.a.v. de behaalde resultaten wordt er gekeken of een kind nog moet herhalen of juist kan gaan verrijken.

Wat komt er in groep 5 zoal aan de orde?

- Optellen en aftrekken tot en met 10000.
- Tafels van 1 t/m 10 (zowel vermenigvuldigen als delen).
- Geldrekenen.
- Klokkijken (ook digitaal).
- Oppervlakte en omtrek.
- Inhoud en gewicht.
- Temperatuur.
- Plattegronden.

Aardrijkskunde:

We gebruiken de methode 'Geobas'. Deze methode is opgebouwd uit negen thema's waarin alle aardrijkskundige begrippen en vaardigheden aan de orde komen. Enkele thema's zijn bijvoorbeeld: De weg in Nederland, Regen, In de kas en op het land, Buizen en kabels in huis en Verkeer en vervoer. Ieder thema bestaat uit vier lessen. Bij iedere les uit het tekstboek wordt ook een les in het werkboek gemaakt. Daarnaast hebben we ook een werkboek voor topografie.

O.a. komen de provincies, steden en wateren aan de orde.

- * Een aantal keer per jaar worden er repetities opgegeven. Vanaf het derde rapport krijgen de kinderen een cijfer voor aardrijkskunde en topografie.

Geschiedenis

Bij geschiedenis gebruiken we de methode 'Venster op Nederland'.

Venster op Nederland is een eigentijdse geschiedensmethode voor het christelijk onderwijs en vertelt de geschiedenis van ons land en de mensen die er gewoond hebben. Op aantrekkelijke wijze komt de geschiedenis voor kinderen tot leven. Ze kijken als toeschouwers door de vensters van de geschiedenis en stappen samen met de leerkracht in een bepaalde periode. Daar maken ze kennis met gebeurtenissen, personen en voorwerpen. Ze zien en leren dat geschiedenis persoonlijk zin en betekenis heeft. Dat is wat kinderen boeit. Ze ervaren dat ze onderdeel uitmaken van verleden en heden.

We proberen de kinderen historisch besef bij te brengen. Dit historische besef helpt de leerling om zichzelf, zijn familie, de mensen in de samenleving en gebeurtenissen in de wereld beter te begrijpen.

Venster op Nederland voldoet aan alle kerndoelen voor het onderdeel Tijd van de leerlijn Oriëntatie op jezelf en de wereld. De methode sluit aan op de tien tijdvakken met de bijbehorende kenmerkende aspecten en de vensters van de Canon van Nederland.

In groep 5 werkt de methode vanuit het heden terug naar het verleden. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Het huis waar ik woon.
- De onderduikwoning (2^e wereldoorlog)
- De kelderwoning.
- Paleis Het Loo.
- Het weeshuis.
- Het kasteel.

- Het klooster.
- De ijzertijdboerderij.

Naast basisstof biedt de methode verschillende mogelijkheden voor verdieping en differentiatie. Het gebruik van authentieke bronnen, een digitale beeldbank en een toetsing maken de methode compleet.

Natuuronderwijs

De methode die bij natuuronderwijs gebruikt wordt, is Leefwereld. Dit is een methode voor natuur en techniek. In het kleurrijke leerlingenboek zijn 20 lessen voor het hele leerjaar te vinden: ledere les begint met een illustratie over twee pagina's, waarin het onderwerp op een aantrekkelijke manier wordt neergezet. De leerstof bestaat uit overzichtelijke tekstblokken. In het full colour werkboek vinden de leerlingen enkele opdrachten over de leerstof.

In groep 5 bestaat Leefwereld uit 20 lessen:

- 10 lessen levende natuur
- 2 lessen milieu
- 8 lessen wetenschap en techniek

Enkele onderwerpen die behandeld worden zijn: De graanoogst, bodemdiertjes, het weer, huiden van dieren, papier, tanden en kiezen, knollen en bollen, afval, van drill tot kicker en magneten.

De foto's, animaties en filmpjes in *Leefwereld* spreken meteen tot de verbeelding. Ook de teksten zijn toegankelijk en zijn heel begrijpelijk. De beelden en teksten komen uiteindelijk terug in de doe-opdracht, die een vast onderdeel vormt van elke les.

Engels

Bij Engels gebruiken we de methode 'Stepping Up'.

Stepping Up is ontwikkeld om Engels in de bovenbouw van het basisonderwijs beter te laten aansluiten bij het voortgezet onderwijs, waar Stepping Stones wordt gebruikt.

Stepping Up hanteert authentiek Engelse teksten, die aansprekend en humoristisch zijn. Ze verhogen het taalplezier van de kinderen. Daardoor is Stepping Up gebruiksvriendelijk voor zowel leerling als docent.

1. Stepping Up kiest er bewust voor om grammatica (in beperkte mate) aan te bieden. Grammatica staat ten dienste van de ontwikkeling van de taalvaardigheden van de leerling: spreek-, luister-, schrijf- en leesvaardigheid. Grammatica maakt leerling bewust te maken van de verkeersregels in het Engels
2. Stepping Up wil het taalplezier in Engels vergroten. Uit verschillende onderzoeken blijkt juist dat motivatie van grote invloed is op het succes van de taalverwerving.
3. Daarom maakt Stepping Up gebruik van spannende, authentieke teksten waarin kinderen zich herkennen, van gedichtjes en liedjes.
4. Tegelijkertijd krijgen de leerlingen de kans het geleerde toe te passen in spreken en schrijven. Zelfvertrouwen in het gebruiken van het Engels is een stimulans voor de leerlingen om verder te komen in taalvaardigheid.
5. Daarnaast vindt Stepping Up het belangrijk dat leerlingen de instructie in hun moedertaal krijgen, omdat dit de leerling helpt een opdracht goed uit te voeren en aan het onderwijsdoel dat bij die opdracht hoort, te voldoen. Uit onderzoek blijkt dat het geven van instructie in de moedertaal het succes van de taalverwerving vergroot. Instructie in de moedertaal heeft ook als voordeel dat de docent bij een onvoldoende uitgevoerde opdracht zich niet eerst af hoeft te vragen of dit komt door te weinig begrip van de opdracht of juist door een uitvoeringsprobleem.

Verkeer:

We gebruiken de methode 'Klaar...over'. Deze methode bestaat uit een werkschrift.

Daarnaast zijn er verschillende kopieerbladen te gebruiken. De methode is aangepast aan de nieuwe verkeersregels: bromfietzers op de rijbaan en fietsers van rechts hebben voorrang. Het werkboek bestaat uit 17 lessen. Elke les wordt afgesloten met begrippen en regels die de kinderen moeten onthouden. Enkele voorbeelden:

- Een veilige fietstocht.
- Ga maar voor.
- Rechts gaat voor ...
- Voorrang – met licht en geluid.
- Rechtdoor op dezelfde weg gaat voor.
- Een heleboel borden.
- Tekens.
- Openbaar vervoer..

Voor groep 5 zijn 3 toetsen beschikbaar, die afgenomen kunnen worden.

Sevo:

Voor seksuele opvoeding gebruiken wij de methode 'Wonderlijk gemaakt'. In groep 5 worden drie lessen gegeven. Dit zijn lessen van ongeveer een uur. Deze lessen bevatten de volgende onderwerpen: Het wonder van de geboorte, Zelfverzekerdheid en lichaamstaal en Verdachte situaties. Bij deze lessen kunnen ook extra materialen worden gebruikt, zoals prentenboeken, echofoto's en plaatjes over verdachte situaties.

Expressie:

Eén keer per week krijgen de kinderen tekenles. Diverse technieken worden aan de orde gesteld. Ook wordt met verschillende materialen gewerkt, zoals met verf, viltstift, kleurpotlood, bordkrijt, vetkrijt, ecoline, enz. De keuze van het onderwerp waarover een tekening wordt gemaakt is vrij. Soms wordt dit gekoppeld aan de lesstof van andere vakken.

Elke week krijgen de kinderen handvaardigheid. Ze krijgen vaardigheid in het werken met papier, klei en diverse andere materialen. Met regelmaat

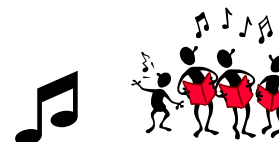
gebruiken we hiervoor de methode 'Uit de Kunst'.

Bewegingsonderwijs:

Zie groep 3.

Muzikale vorming:

Door heel de school wordt de muziekmethode 'Meer met muziek' gebruikt. Deze methode gaat uit van het Klank-Vorm-Betekenis-model en werkt per groep met een serie compleet uitgewerkte lessen. Per drie lessen wordt er een muzikaal onderwerp uitgewerkt (Sterk-Zacht, Vorm, Hoog-Laag en Betekenis) dat na een half jaar weer een vervolg krijgt. Bij deze methode zit veel plaatmateriaal en een cd met geluids- en muziekvoorbeelden, zodat er nu de mogelijkheid is om door heel de school een opbouw in de muzieklessen tot stand te brengen.

Naast deze methode leren de kinderen ook nog verschillende geestelijke liederen en rond Koninginnedag ook nog enkele vaderlandse liederen.

Vanaf groep 5 wordt de leerlingen de mogelijkheid geboden om na schooltijd blokfluitlessen te volgen.

Ook gebruiken we in groep 5 de luistermethode voor klassieke muziek 'Luisterland'. Dat betekent dat de kinderen iedere dag 3 tot 5 minuten luisteren naar een stukje klassieke muziek van een bepaalde componist. Eén zo'n stukje wordt een week lang aangeboden. Iedere dag wordt er een stukje tekst over voorgelezen waarin de kinderen op een speelse manier informatie over de te horen muziek wordt gegeven. Zo raken de kinderen vertrouwd met klassieke muziek en verschillende muziekstijlen.

Sociaal emotionele vorming:

We gebruiken hiervoor de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'. Deze methode is bedoeld om de sociale vaardigheden van kinderen te ontwikkelen. Hierbij komen de volgende onderwerpen aan de orde:

Ervaringen delen, Aardig doen, Samen spelen en werken, Een taak uitvoeren, Jezelf presenteren, Een keuze maken, Opkomen voor jezelf en Omgaan met ruzie. Bij iedere les hoort een kaartje, hierop staat een plaatje met de regel die we in die les bespreken. Dit hangt gedurende twee weken op het bord, zodat de leerlingen hier dagelijks aan herinnerd worden en we dit met elkaar kunnen bespreken.

ICT-onderwijs:

De computers worden vooral gebruikt om onderdelen van diverse vakken extra te oefenen, zoals het woordpakket, rekenen en de topografie van aardrijkskunde. Hiervoor hebben we niet alleen de beschikking over een aantal computers in het lokaal, maar ook op de vide.

Werken met taken:

In ons onderwijs willen we voor zover mogelijk en waar nodig rekening houden met de mogelijkheden van en de verschillen tussen de leerlingen. Daarnaast willen we de computer verder integreren in ons onderwijs. We werken daarom verschillende dagdelen met taken. De leerlingen krijgen een overzicht welke taken die dag gemaakt moeten worden. Ze kunnen daarbij zelf kiezen in welke volgorde ze gemaakt worden. Er wordt steeds gedurende een vaste tijd aan gewerkt. Naast de moettaken zijn er ook een aantal extra taken. Hieruit kan als de leerlingen eerder klaar zijn, een keus gemaakt worden. De leerlingen krijgen een taak die ze kunnen volbrengen, die

voldoende uitdagend is en waarvoor een bij henzelf passende verantwoordelijkheid wordt gevraagd. In een klassikale les komt dit niet voldoende tot zijn recht. De ene leerling heeft nauwelijks uitleg nodig en is zo klaar met zijn taak, een ander kan vaak na een korte uitleg al aan het werk. Sommige leerlingen echter, hebben veel meer en steeds weer begeleiding nodig, om een taak te kunnen uitvoeren.

Zelfstandig werken:

Om hieraan tegemoet te kunnen komen is het nodig dat de rest van de leerlingen zelfstandig aan het werk is. We maken gebruik van een verkeerslicht, dat op het bord hangt. De volgende regels worden hierbij gehanteerd:

- Groen licht: De leerkracht legt uit/besprekt, je kunt vragen stellen (begin en eind van de les).
- Oranje licht: Je kunt geen vragen stellen, wel mogen andere leerlingen je helpen (tegen het einde van de les).
- Rood licht: Je kunt geen vragen stellen, heb je toch een vraag, zet dan je vraagpaaltje neer, zolang je niet geholpen wordt ga je alvast verder met iets wat je wel kunt.

Tijdens het oranje en rode licht heeft de leerkracht gelegenheid:

- Een loopronde volgens een vaste route te maken, om kinderen te helpen en het werk te controleren.
- Een groepje of een individuele leerling extra uitleg te geven of samen een taak te maken.

U begrijpt dat zoiets niet van de ene op de andere dag in een groep is ingevoerd, maar we proberen hiermee tegemoet te komen aan de verschillen tussen de leerlingen.

Nog enkele algemene regels m.b.t. het huiswerk:

- Al het huiswerk staat altijd op het bord en als het goed is ook in de agenda.
- Huiswerk wordt minstens een week van tevoren opgegeven.
- Per week wordt nooit meer dan 1 repetitie opgegeven.

Overal waar een * voor staat zijn stukjes over huiswerk dat thuis geleerd moet worden.